

Winter 2007

De Paddenbroek V.Z.W.
Natuur Educatief Centrum

Paddenbroekstraat 12
1755 Gooik

Tel: 0496.14.76.43
of: 02.532.06.14

Website:
www.paddenbroek.be

E-mail:
info@paddenbroek.be

Reservaties en agenda:
agenda@paddenbroek.be

Lid worden van onze vereniging “De Paddenbroek” doe je door 8,00 € te storten op rekening 734-0120350-79 met vermelding van naam en adres.

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Busselpaard	4
De experimentele boomgaard	6
De boomgaard	8
De Paddenbroek in de publieke belangstelling	8
De broodoven in de steigers	9
Het eerste plantgoed verkocht	10
De wegel naar het paviljoen	11
Wat is de zachte snoeimethode?	13
In memoriam van Henk Meert	14
Agenda	15

Werkten mee aan dit tijdschrift:

Yvan Bardijn
Isabelle Brisaert
Piet Chrispeels
Jozef De Neef
Steven Tielemans
Johnny Van Bavegem

Verantwoordelijke uitgever:
Piet Chrispeels,
Paddenbroekstraat 12, 1755 Gooik

Dit Leader+ project wordt medegefinancierd door de Europese Unie en het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid

Voorwoord

Beste lid,

De zware stormen en de overvloedige regen van de laatste weken tekenen de overgang van herfst naar winter. In de Paddenbroek is de planning van het werk bijna dagelijks aan een herschikking toe, naargelang van de weersomstandigheid. De laatste dagen besteedden wij aan het snoeien en het knotten van de wilgen in het achterland. De dikke takken selecteren wij op hun bruikbaarheid als leidstok of stut met mik, de kleine twijgen busselen wij als brandhout voor de bakoven. Zo vullen wij de dag met wat het seizoen ons te doen geeft. Hierbij schakelen wij geen machines of dure brandstof in, maar modeleren wij de natuur zoals dat millenia voorheen gebeurde: met een bijl, een snoeischaar, een boogzaag en ... een busselpaard, zoals op de kافت afgebeeld.

Ja, de Paddenbroek haalt ruimschoots de Kyoto-norm! Wij kunnen zelfs nog wat CO₂-vrije lucht te koop aanbieden. Maar zonder een dossier vol hoge stadshuiswoorden zal dat niet lukken zeker!

Intussen sluiten wij in dit laatste nummer het werkjaar af, niet zonder U, beste lid, uit te nodigen uw lidmaatschap te vernieuwen als instap naar het nieuwe jaar, waarin wij U reeds het beste toewensen.

Piet Chrispeels
Voorzitter

Namens het hele bestuur willen we al onze leden en sympathisanten een erg gezellige Kerstmis en een fantastisch 2008 wensen, vol plezier en natuurlijk een goede gezondheid. Geniet van de sociale bezigheden en wens je familie ook een goede gezondheid toe.

Tenslotte willen we jullie oprecht bedanken voor je steun in 2007, we verwachten in 2008 alvast niks minder! Wij van onze kant gaan er zonder twijfel een nog grotere lap op geven.

Piet Chrispeels, Simon De Boeck, Jozef De Neef,
Rik De Coene, Michel Doomst, Veerle Goedertier,
Bruno Moens, Johnny Van Bavegem, Eric Van Schepdael

Busselpaard

In deze donkere dagen vóór de wintertijd waait de stormwind het laatste doorweekte blad uit bomen en struiken. Naakt staan deze erbij, tot hun wezen herleid. Voor de kweker is het nu de gunstige tijd om aan vormsnoei te doen. Zo voorkomt hij dat het opgroeiende fruitboompje zich in zijtakken openplooit (wat bij de late-re pluk een hinder kan zijn) en, beladen met vruchten, zijn evenwicht verliest en omvalt.

Soms is de ingreep drastischer: oude en zieke bomen gaan tegen de vlakte of hoogopgaande doorgroeiers moeten plaatsmaken voor een nieuwe aanplanting. Bermen worden kaalgeschoren, en ganse bossen neergelegd.

In deze tijd van dure brandstof komt de bedreiging weleens om de hoek kijken dat in functie van het brandhout geroid wordt. Niet zonder reden is dus waakzaamheid geboden om wildkap te voorkomen. Maar wat gedaan met al dat hout waarvan het kleine grut toch niet voor kachelhout kan dienen!

Voorheen stapelde men het rijshout op grote stapels, die bij droog weer en aanwakkerende wind in brand werden gestoken.

Deze operatie veronderstelde heel wat ervaring en geduld, die bij ontstentenis ervan, de vuurstoker deed grijpen naar afgedraaide olie of ontvlambare benzine. Milieuvriendelijker is het versnipperen van het kleine hout door de akselaar, niet

zonder lawaai-overlast en verbruik van brandstof, maar met als compensatie een berg akselhout, als strooisel beschikbaar en tot compost verteerbaar.

Ongetwijfeld is het akselen een betere methode om zich van schijnbaar onvertol-
lig hout te ontdoen: het keert terug in de kringloop van de natuur zonder dat deze
overmatig belast wordt.

De patente oplossing, sinds onheugelijke tijden wellicht in gebruik, is het busse-
len van takken en twijgen in het busselpaard. Het betreft hier een langwerpige
draagstoel met aan het ene uiteinde vier verticaal opstaande ijzeren latten, die aan
weerszijden van de draagbalken op 0,5 m van elkaar zijn vastgehecht, en aan het
andere uiteinde een open klem.

Met de handbijl wordt het rijshout dan op een houten blok in gelijke stukken
gehakt en tussen de ijzeren latten gelegd. Dan wordt er een verstelbare ketting, aan
weerszijden van de houten draagbalken vastgemaakt, van onder uit over de losse
bussel geslagen, die door een lange stok wordt platgedrukt en vastgezet in de
klem. Een omgeslagen en geknoopte koord maakt het werk af. Met dit primitief
werktuig kan je onder geringe kracht alle klein hout in diverse formaten bundelen.
Vóór de bussel uiteindelijk in de oven of houtvuur belandt, staat hij nog geruime
tijd onder een beschuttend afdakje van rijshout te drogen. Deze houtmijt wordt een
veilige woonst voor vele vormen van leven.

Ja, wie zei het weer “Rien ne se crée, rien ne se perd”; “Niets wordt geschapen,
niets gaat verloren”. Dat kan in De Paddenbroek dankzij het busselpaard.

De experimentele boomgaard

Op het overzichtspaneel staat onder nr. 2 de experimentele boomgaard schematisch weergegeven. Eigenlijk betreft het een laagstamaanplanting van recente kersenvariëteiten, over een oppervlakte van 1/3 hectare, gepast tussen het permanente weiland en de boomkwekerij. Volgens plan staan 400 boompjes in de rij op 2 m van elkaar, met om de 5 m een rij.

Voorzien zijn verder: een netwerk van trek- en steunpalen voor de leidraden, de overnetting en de eventuele overkapping.

In het verleden zijn er vragen gesteld omtrent de opportuniteit van deze aanplanting. Hieromtrent kunnen volgende argumenten op een rij worden gezet.

- De experimentele boomgaard is als substantieel gegeven opgenomen en toegelicht in de project-bundel, die eind 2003 bij Pajottenland+ werd ingediend en goedgekeurd.

- Het bedrijfsplan van 10 mei 2006 integreert dit aspect van het project in een bedrijfsmatig geheel, in functie van de beoogde en gewenste rendabiliteit.

- Deze aanplanting versterkt de agrarische inbreng van ons centrum. Ze wil een voorbeeld zijn voor de plaatselijke sector van de fruitteelt, die in onze regio, wat dit aspect betreft, werkelijk in haar kinderschoenen staat. Deze professionele inbreng is strict noodzakelijk omdat elke infrastructurele verbetering van ons centrum in hoofde van Stedenbouw slechts mogelijk is als de link naar de agrarische sector veel duidelijker gelegd wordt.

- Tenslotte zal de aanplanting - in volle productie reeds over twee jaar - een lust zijn voor het oog van de vele bezoekers, die zich werkelijk in een stukje paradijs zullen wanen. Het onkruidvrij houden en de pluk zelf zullen binnen onze sociale werkplaats aan onze andersvaliden de mogelijkheid bieden van veilig en zinvol werk.

Wie niet mocht overtuigd zijn, kome zich de visu vergewissen. Binnen twee jaar uiteraard. In de Paddenbroek gaan wij ervoor!

Terloops: in de maand december werden de loten uit Venlo (Nederland) en Kettig (Duitsland) aangevoerd, en in afwachting van het aanplanten ingekuuld.

De boomgaard

Halverwege de flank van de collectie-boomgaard zijn de peren-variëteiten aangeplant. Enkele boompjes droegen overvloedig vrucht. Bij wijze van kennismaking met de collectie noteren wij hierna de lijst van de peren variëteiten, weliswaar niet in alfabetische, maar in aangeplante orde.

Jefkespeer, Durondeau, Dubbele Flip, Doyenné de Comice, Marie Louise d' Uccle, Bloedpeer, Clapp's Favourite, Olivier Deserres, Calebasse à la Reine, Beurré Hardy, Tardive de Ninove, Précocose de Trévoux, Conférence, Legipont, Exquise d' Hiver, Belle de Soignies, Winterkeizerin, Comtesse de Paris, Triomphe de Vienne, Saint Rémy.

De Paddenbroek in de publieke belangstelling

De Paddenbroek werd in de voorbije maanden meerdere keren bezocht door diverse groepen, die telkens vanuit hun eigen optiek ons centrum de moeite waard vonden om even op hun doortocht aan te doen. Wij zetten deze bezoeken op een rijtje:

- Op 22 oktober ll. organiseerde de dienst Europese Zaken van de Provincie Vlaams-Brabant een excursie naar Europese projecten in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Het publiek bestond uit een vijftig deelnemers (mandatarissen, provinciale ambtenaren, burgers).

- Op 16 november ll. organiseerde het Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling een bezoek aan enkele projecten van Pajottenland+. Een groep Nederlanders uit een Leadergroep staken ons een hart onder de riem en bezorgden ons een pot honing.

- Op 14 december ll. kwamen op initiatief van Monique Swinnen, gedeputeerde van de Provincie Vlaams-Brabant, een 50 tal personen op bezoek. Zij trokken hun laarzen aan om het domein te verkennen.

Even buiten deze reeks valt te vermelden dat De Paddenbroek, op aanbrengen van Pajottenland+, even de revue mocht passeren in het programma “Pajottenland Puur” van Ring-T.V.

U ziet, beste lezer, de Paddenbroek wordt “wereldberoemd” in het Pajottenland!

De broodoven in de steigers

Onze vaste werkkrachten van Ter Linde en De Ketelberg alsook de “ervaringsdeskundigen” Guido en Jean-Marc zijn de gelegenheidsbakkers Fred, Rolf en Hugo te vlug afgeweest. Een werkje dat zij op zich zouden nemen nl. de “ruwbouw” met het aanbrengen van een roostering en het verharden van de vloer, is reeds zogoed als rond. Twee nieuwe ramen vervangen de oude aftandse exemplaren, die niet langer konden gesloten worden.

Twee grote frigo's, die ook als werktafel dienen, wachten nog op een grondige revisie. Verder worden er lichtpunten en stopcontacten voorzien. De specifieke inrichting naar het bakkersbedrijf ligt in de handen van hogergenoemde huiselijke bakkers, die er ongetwijfeld het beste van zullen maken.

Het eerste plantgoed verkocht

De eerste 8 hoogstammen (2 exemplaren van appel, peer, kers en pruim) zijn verkocht, en conform aan de regels van het vak aangeplant in een weide te Tollembeek. Een lid van onze vereniging bracht deze klant aan.

De wegel naar het paviljoen

Deels verdoken onder een strook meidoornhaag - het enige stukje dat van vele honderden meters haag niet gerooid werd - lag een kolossale hoop kasseistenen, grillig van vorm, maar porfierhard. Zij werden door mijn moeder en vader, die toen in de Paddenbroek woonden, vóór 1947 aangevoerd, en in de loop der jaren voor een fractie als verharding rond de gebouwen aangebracht.

Deze hoop lag als een steen op de maag van sommige medewerkers, die ze naar het stort dreigden af te voeren. De deadline werd zelfs gesteld.

Gelukkig kreeg het voorstel een andere wending. Waarom geen pad aangeleggen vanaf de achterpoort naar het bijenviljoen ?

Nadat de Gemeentelijke Dienst van Openbare Werken de bedding met de kleine graafmachine had uitgediept kon Guido als professionele kasseier de wegel in een bekoorlijk mozaiekpatroon uittekenen en uitzetten, daarbij andermaal “gediend” door Griet, die de passende stenen uitzocht en door François, die de zavel aanvoerde.

Eens over de hele lengte uitgezet werden de stenen met fijn gruis, dat de voegen vulde, bestrooid en aangedamd met een trilplaat. Onze penningmeester Jozef heeft de wegel ingelopen en meteen “opgeleverd”. Een pluim op de hoed van Guido en de werkers van de Ketelberg. Dezelfde krachten, geholpen door de medewerkers uit Ter Linde o.l.v. Jo en Inge hebben de rest van de stenen afgevoerd naar de laadkaai. Waar ze rusten tot een volgend project!

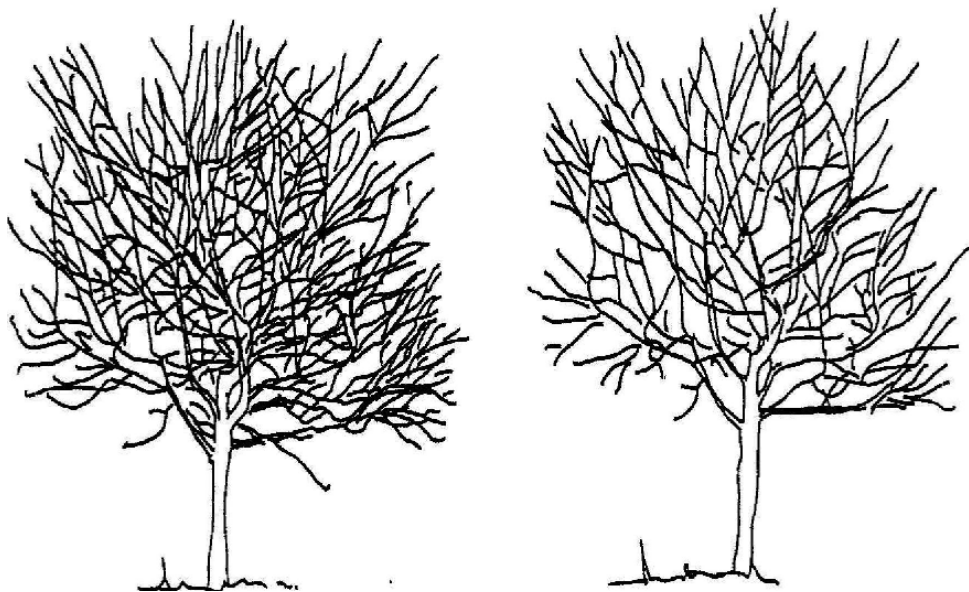
Wat is de zachte snoeimethode ?

De zachte snoei gebeurt met respect voor de natuurlijke vorm van de plant door de manier waarop we snoeien en zorgt voor minder snoeiafval door op het juiste tijdstip te snoeien. Om de natuurlijke vorm te kunnen respecteren moet er wel op de juiste plantafstand geplant zijn en moet de plant zich op een gezonde wijze kunnen ontwikkelen. Dit is het principe van de juiste plant op de juiste plaats. Hierbij wordt rekening gehouden met de rijkdom van de grond. Een plant op rijke grond is groeikrachtiger dan op zandgrond.

Het tweede aspect is belangrijk bij het kringloop-tuinieren waarbij we zoveel mogelijk het tuinafval beperken. Het zorgt ook voor minder tuinwerk, wat ook mooi meegenomen is.

Voor veel planten is het geen noodzaak dat ze jaarlijks gesnoeid worden. Teveel snoeien veroudert de planten of put ze uit. Dit kan een oorzaak zijn dat sierstruiken nog nauwelijks bloeien en dat vruchtdragende planten geen bessen meer geven.

Vooral bij fruitgewassen is het belangrijk de kruin open te houden binnin.

Bron: *Basisregels over snoeien...* - Wim Collet
www.natuurlijkhoegaarden.be

In memoriam van Prof. Dr. Henk Meert

Meer dan een jaar ging reeds voorbij sinds Henk Meert, lid van De Paddenbroek, op 20 oktober 2006 plots overleed. Korte tijd daarna - op 1 december 2006 - was Henk nog even in ons midden met een hommageviering in de overvolle St.-Niklaaskerk te Gooik.

Als een opdracht kregen wij bij die gelegenheid vanuit zijn sterke persoonlijkheid zijn gedachtengoed in een notedop aangereikt naar de vele werkgroepen, waarin hij actief was. Ook naar De Paddenbroek toe.

De ondertoon van de viering was er één van pijn en verdriet, maar ook van hoop en dankbaarheid, van verbondenheid, zoals blijkt uit deze woorden op zijn gedenkprentje:

*Maar nu moet je alles uit handen geven.
En onze handen nemen moeizaam op
wat jij zelf zo licht, zo doordacht
verder kon dragen,
naar vruchtbaarheid,
waarvan zovelen nu genieten:
in de erkenning van hun waardigheid,
in het behoud van de natuur,
in het mee-opgenomen-woorden in jouw visie
op mens en samenleving.*

*En dat alles valt ons moeilijk,
nu vooral om ons diep verdriet
en later wellicht om ons gebrek aan inzicht,
ons gebrek aan moed om vol te houden
tegen zoveel wat tegengaat.*

*Blijf ons daarom nabij, Henk
met je lieve glimlach,
met wat je zegde en schreef
als een testament
van een lieflijk en menswaardig leven.
En dat wij, die achterblijven,
voor jou, voor onszelf
de bron van geluk mogen vinden
over de grens van de dood.*

De belofte dat wij zijn ideeën niet in de steek zouden laten, hebben wij in De Paddenbroek gehouden. Veel is er in de lijn van Henk's visie ten goede veranderd. Henk blijft onze grote supporter, zij het gedwongen aan de zijlijn.

Agenda

Nog meer bezoeken en cursussen...

- Landelijke Gilde
 - 11 februari 2008: theorieles
 - 26 februari 2008: theorieles
 - 16 maart 2008: bij goed weer praktijkles
- 23 april 2008:
 - Bezoek school Soignies

België - Belgique
P.B.
1755 Gooik
BC 10460

Dit Leader+ project wordt medegefinancierd door
de Europese Unie en het departement
Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid

